

AB Sanayi Hızlandırma Yasası

Basına sızdırılan taslağa göre AB Sanayi Hızlandırıcı Yasası, temel stratejik sektörler ve teknolojilerde Avrupa Birliği'nde üretimi ("Made in EU") artırmak ve rekabetçiliği güçlendirmek amacıyla sunulmaktadır.

Zaman çizelgesine ilişkin farklı tarihler gündeme gelmiştir: 10 Aralık 2025, 29 Ocak 2026 ve 25 Şubat 2026. Bu nedenle sürece ilişkin takvimin henüz netleşmediği değerlendirilmektedir.

Sanayi Hızlandırıcı Yasası'nın basına sızan taslağı; temel stratejik sektörler, enerji yoğun sektörler (EII) ve çelik başta olmak üzere ilgili enerji yoğun malzemeler, net sıfır teknolojileri, otomotiv, kritik hammaddeler (hurda dâhil) ve doğrudan yabancı yatırımlar (FDI) gibi alanları kapsayan kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır.

Taslak genel bir çerçeve ortaya koymakla birlikte sektör ve ürünlere ilişkin ayrıntıların önemli bir kısmının eklerde (Annex 1, 3, 4, 5 ve 6) düzenleneceği anlaşılmaktadır.

Ek-2'de (NZIA) net sıfır sektörleri tanımlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki teknolojiler öne çıkmaktadır:

- Pil ve enerji depolama sistemleri
- Güneş fotovoltaik ve güneş termal teknolojileri
- Hidronik ısı pompaları
- Karasal ve açık deniz rüzgâr enerjisi teknolojileri
- Nükleer füzyon teknolojileri
- Elektrik şebekesi teknolojileri
- Ulaşım için elektrikli şarj altyapısı
- Şebekenin dijitalleştirilmesine yönelik teknolojiler ve diğer elektrik şebekesi teknolojileri

Taslakta Birlik menşeli ürünlerin kamu alımları, üretim destekleri ve tüketici/talep tarafı sübvansiyonları gibi çeşitli destek mekanizmalarından yararlanması öngörülmektedir. Ayrıca her sektör ve ürün grubu için asgari Birlik menşei (minimum Union origin requirements), Birlik içeriği (minimum Union content requirements) ve düşük karbon içeriği (low-carbon requirements) gibi kriterlerin ayrıntılı biçimde tanımlanması beklenmektedir.

AB Sanayi Hızlandırıcı Yasası – Destek Yöntemleri

Mevcut bilgiler ışığında düzenlemeye ilişkin bütüncül ve sağlıklı bir değerlendirme yapmak henüz zor görünmektedir. Bununla birlikte, düzenlemenin doğrudan B2B ilişkileri etkilememesi beklenmekle birlikte, uzun vadede AB kamu alımları ile üretim ve tüketici desteklerinden yararlanamayacak AB dışındaki üçüncü ülke şirketlerinin AB değer zincirlerindeki konumunun zorlaşabileceği değerlendirilmektedir.

Kamu alımları açısından bakıldığında, AB'nin başlıca ticaret ortakları arasında Çin'in yanı sıra Türkiye ve Hindistan'ın AB ile uluslararası veya ikili kamu alımları anlaşmasının bulunmadığı görülmektedir. Bu durum, AB'nin belirli sektörlerde getireceği yeni kamu alımı kurallarının dışında kalınması ihtimalini gündeme getirmektedir. Benzer endişelerin diğer destek mekanizmaları açısından da söz konusu olabileceği değerlendirilmektedir.

AB Sanayi Hızlandırıcı Yasası – Diğer Unsurlar

Taslakta doğrudan yabancı yatırımlara (FDI) ilişkin zorunlu bildirim ve inceleme prosedürlerinin yanı sıra bazı koşullar, yaptırımlar ve cezalar öngörülmektedir. Bu düzenlemelerle yabancı yatırımların AB içinde teknoloji transferine katkı sağlaması, fikri mülkiyet haklarını geliştirmesi, istihdam yaratması, beceri geliştirilmesine destek olması ve değer zincirlerine entegrasyonu teşvik etmesi hedeflenmektedir. Bu düzenlemelere ilişkin ayrıntıların Ek-4'te yer alması beklenmektedir.

Kritik hammaddelere ilişkin olarak ise dış tedarik bağımlılıklarının oluşturduğu risklerin değerlendirilmesi öngörülmektedir. Etkilenen kritik hammaddelerin, kilit stratejik sektörler ve savunma değer zincirleri açısından taşıdığı önem dikkate alınacaktır (Madde 20). AB pazarına sürekli erişimden yararlanan ekonomik operatörler için aynı katkı gereklilikleri, yetkilendirilmiş stoklama düzenlemeleri ve izleme yükümlülükleri gibi mekanizmaların getirilebileceği anlaşılmaktadır. Bu düzenlemelerin ayrıntılarının Ek-5'te yer alması beklenmektedir.

Taslakta ayrıca çeliğin sera gazı yoğunluğuna ilişkin gönüllü bir Birlik etiketi (Voluntary Union Label on GHG Intensity of Steel) oluşturulması öngörülmektedir.

AB ülkelerinin endüstriyel üretim projeleri için izin süreçlerinin tüm aşamalarını kapsayan ulusal düzeyde tek bir dijital portal (single digital portal) kurması planlanmaktadır (Madde 6). Bu düzenleme ile idari ve prosedürel engellerin azaltılması hedeflenmektedir.

Bunun yanında düşük karbonlu ve Birlik menşeli endüstriyel ürünler için lider pazarlar (lead markets) oluşturulmasına yönelik talep tarafı önlemleri de öngörülmektedir.

AB ülkelerinin ayrıca sanayi hızlandırma bölgeleri kurarak sanayi üretim projeleri için finansmana, malzemelere ve enerji altyapısına erişimi kolaylaştırması ve bu sayede ölçeklenmeyi desteklemesi planlanmaktadır.

Taslağa göre Birlik menşei şartları bakımından, AB'nin serbest ticaret anlaşması veya gümrük birliği tesis ettiği üçüncü ülkelerden gelen içerikler, ilgili anlaşmalar kapsamındaki yükümlülükler çerçevesinde Birlik menşeli olarak kabul edilecektir.

Sanayimizin rekabetçiliği açısından kritik öneme sahip bu düzenlemede Gümrük Birliği'nin yer bulmuş olması, AB ile ilişkilerimiz açısından umut verici bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Kimya
Sanayi Konseyi

Kimya Sektör
Meclisi

KİMYA SEKTÖR PLATFORMU

